

VIITORUL ROL

ILEANA STANA IONESCU

Ileana Stana Ionescu a debutat la Teatrul din Reșița, cu rolul Agnes din *Școala femeilor* de Molière; a urmat un travesti, Făt Frumos din *Inșir-te, mărgărite* de Victor Eftimiu. De fapt, s-a făcut cunoscută în viața teatrală intrând în trupa de la Piatra Neamț, unde a jucat mult și variat: Katia din *Povestea unei iubiri* de Simonov, Lisette din *Jocul dragostei și-al întâmplării* de Marivaux, Manți din *Nu sint Turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu*, Prostituta din *Generalul și nebunul* de Angelo Wagenstein — pentru care a fost distinsă cu mențiune la Concursul tinerilor actori. O creație memorabilă a fost Lady din *Orfeu în infern* de Tennessee Williams, rol căruia, dealtfel, îi datorează reușita la concursul de intrare în colectivul Naționalului bucureștean.

În deceniul petrecut pe prima scenă a țării, temperamentul exploziv, prezența scenică tumultuoasă și resursele variate ale talentului actriței i-au adus roluri importante: fascinantă Nastasia Filipovna din *Idiotul* de Dostoievski, Tofana din *Palma roșie* de

Mihail Sorbul, Regina-mamă din *Becket* de Anouilh, Chiralina, țigăncă de iatac din *Coana Chirița* de Tudor Mușatescu (după Alecsandri) — pentru care a primit o mențiune la Festivalul Național de Teatru din 1969. De numele Henei Stana Ionescu se leagă și lansarea citorva personaje din piese românești contemporane: Domnica Domnișor din *Să nu-ți faci prăvălie cu scară* de Eugen Barbu, Reta din *Camera de alături* de Paul Everac, Lilly Sinescu din *A doua față a medaliei* de I. D. Sirbu și, mai ales, Octavia, figură de neuitat, excentrică și tulburătoare, din *Pisica în noaptea Anului Nou* de D. R. Popescu.

Ileana Stana Ionescu este o chip familiar al emisiunilor de televiziune și o stea în ascensiune în cinematografie.

În viitoarea premieră shakespearceană a Naționalului, *Richard al III-lea*, este distribuită în rolul Ducesei de York:

„Dificultatea este dublă: pe de o parte, mă aflu la prima întâlnire cu un text de Shakespeare; pe de alta, este o compoziție extrem de dificilă — Ducesa mea are frumoasa vîrstă de 80 de ani și poartă cu dînsa o biografie foarte bogată. Rolul e de mică întindere, în raport cu ceea ce a însemnat Ducesa de York în istoria Angliei. Toată existența ei a fost marcată de tragedia pierderii celor apropiați, căzuți victime unor crime odioase. Mamă a trei fii, dintre care doi regi (unul, ucis în războiul celor două roze”, unde îi moare și bărbatul, celălalt, înjunghiat în Turnul Londrei, de către asasini plătiți); are de înfruntat suprema nenorocire, aceea de a-l vedea pe cel de-al treilea, ucigaș. Acesta e Richard, duce de Gloucester, cel care a pus la cale uciderea nepoșilor săi, tineri prinți ce-i stăteau în cale, în înureșul său pustiu către coroana Angliei. Așadar, suferința ei este cumplită. Dar, pentru că spuneam mai sus că rolul este de mică întindere, mă întreb: *Durerii îi trebuie oare altele vorbe?*”

Scena culminantă este disputa amară dintre Richard și mama sa. Ea îi spune că fiecare clipă a vieții sale a însemnat iadul și-i aruncă blestemul care, în ziua bătăliei hotărîtoare, îl va apăsa mai greu decît armura. Profetizează: *Singeros îți va fi sfîrșitul. Singe ai băut, prin singe vei muri!* Șuvoiul necerutătoarelor ei auzuții părintești nu are pereche în toată literatura universală.

Nobilă, de stirpe aleasă, ea reflectă asprimea timpului său. Cînd o vedem, este o bătrînă îndurerată care încearcă, mult prea tîrziu, să-și folosească în bine influența asupra lui Richard.

Regizorul Horea Popescu este plin de idei, de fantezie și are experiență dirijorală. Ca și altă dată, pentru mine e o bucurie să lucrez cu el.

Richard al III-lea, după părerea mea, va fi un spectacol de mare succes, impunînd magistrala creație a lui Radu Beligan în prima sa întâlnire cu o tragedie shakespearceană.”